

Levensboeken

Meer mens worden dankzij
aandacht voor het levensverhaal

Wat is een levensboek bij Haagstreek?

- Een gebonden boek met eigen gekozen voorzijde en eigen gekozen titel
- Ongeveer dertig dubbelzijdige blz. foto's en tekst
- Een chronologisch verhaal van het eigen leven met nadruk op de goede herinneringen
- Een éénmalige uitgave die in bezit is van de eigenaar.

HEEL BLIJ EN DANKBAAR GEVEN WIJ
U KERMS VAN DE GEBDOORTE VAN
ONS DOCHTERTJE EN ZUSJE

SIMONE

DIE BIJ HET H. DOOPSEL DE NAMEN
ZAL ONTVANGEN
SIMONE HERMA GRASIA

LOUIS BORGONJEN
ANNIE BORGONJEN-HEURNINK
JOLANDA

LEUVENHEIM, 10 MAART 1974
ARNHEMSESTRAAT 84

PETER : TONNIE HEURNINK
METER: RICKY BORGONJEN BESTEN

Voor wie zou het maken van een levensboek geschikt zijn?

- *In principe voor iedereen. Maar in het bijzonder:*
- Bij weinig 'eigenheid' in het leven
- Voor ander (breder) perspectief
- Bij hersteltraject
- Op zoek naar zin en levensinvulling
- Voor ieder die wat extra aandacht kan gebruiken en daar blij mee is

Waar moet de cliënt over beschikken?

- Plezier in contact (met vrijwilliger)
- Plezier in vertellen
- Een afspraak kunnen maken (evt ondersteund door verpleging)
- Voldoende (verstaanbaar) taalvermogen
- Vermogen tot herinneren
- Een zekere hoeveelheid 'goede herinneringen'
- Foto's!

Met wie maakt de cliënt zijn/haar boek?

- Voorkeur: vrijwilliger “met affiniteit voor doelgroep”
- Ondersteund door: pb, familie
- (regie zoveel mogelijk bij cliënt)
- De vrijwilliger doet veel werk, dus vele cliënten komen in aanmerking

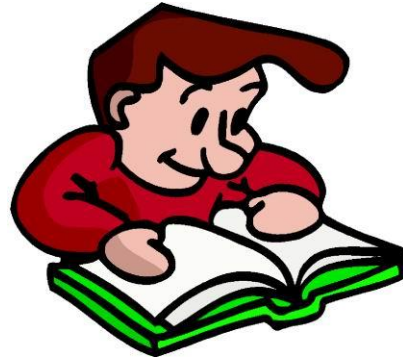

Welke eisen worden gesteld aan de vrijwilliger?

- Tijd
- Flexibiliteit
- Verhaal kunnen maken van stukken tekst
- Vragen stellen, doorvragen, schrijven
- Vermogen tot omgaan met psych. cliënten
- Vermogen tot omgaan met ‘eigen verhaal’ en ‘werkelijkheid’ versus ‘waarheid’
- Handig: digitaal fotoboek kunnen maken

Proces

- Wekelijks een stuk van het leven onder de loep
- Stukken interview uitwerken en de cliënt laten lezen
- De cliënt zoekt foto's, of...
- Vrijwilliger en cliënt zoeken samen geschikte foto's
- Fotomateriaal en tekst ordenen
- Het digitaliseren gebeurt buiten blikveld van de cliënt, tenzij ...

Geld en tijd

- Cliënt krijgt één boek cadeau van Haagstreek; kosten ong. €40,-
- Minimaal tien afspraken met de cliënt
- Tijd om foto's te scannen/op internet te zoeken
- Digitaliseren: drie-vier dagdelen

Extra inspanningen

- Met familie contact opnemen, bijv. voor foto's van vroeger
- Foto's zoeken (oude beeldbestanden op internet, historisch materiaal)
- Met de cliënt een buurt, plek bezoeken
- Met pb contact opnemen

...en dan is het boek eindelijk klaar:

- Het boek is echt een mijlpaal
- Aanbieden “in cadeaupapier met strik”
- Koffie met gebak
- Op afdeling? Ergens anders? Wat wil cliënt?
- Wie is daarbij? Cliënt zoveel mogelijk laten bepalen
- Sommige cliënten willen bij die gelegenheid wat zeggen

Samenvattend: wat brengt het levensboek teweeg?

- Het brengt het gezonde zelf dichterbij
- Het proces is een 'bad van aandacht' buiten de ziekte om
- Zoeken naar foto's kan prettige taak zijn
- Perspectief: de vrijwilliger gaat kijken door de bril van de cliënt
- Het aanbieden van het boek zet de cliënt in het zonnetje en geeft mogelijkheden
- Het bezit van het boek geeft cliënt tastbare aanwijzing voor 'bezit van het eigen leven'.

Wat heeft de instelling eraan?

- als de cliënt trots is op het boek, dan mogen anderen (verpleegkundigen bijv.) het wel inkijken.
- Soms komt de cliënt op een vergeten hobby die voor wat nieuw levensplezier kan zorgen
- Het boek kan professionals uitdagen om een andere kijk op de cliënt te ontwikkelen (moeilijk!)

De cliënt houdt de sleutels in handen.

Vrijwilligers zijn goud waard

- Ze verdienen goede begeleiding
- Onze werkgroep spreekt elkaar regelmatig
- Eenmaal per jaar inhoudelijk iets interessants
- Bij uitreikingen komen ze allemaal
- Formeel zijn ze ondergebracht in het netwerk vrijwilligers Rivierduinen
  - Verzekering, netwerk ondersteuning, kerstpakket

De ervaringen van vier jaar

Zestien boeken

- “Kom je nog als het boek af is?”
- “Gelukkig is er nu iemand die wél weet wie ik echt ben.”
- “Door dit boek weet ik wat ik zelf belangrijk vind.”

Door 7 vrijwilligers

- “Ik dacht dat ik wist wie J. was, maar door dit boek begrijp ik dat ik hem helemaal niet kende.”
- “Het leven van E. heeft me geraakt. Ik weet niet of het mij zou zijn gelukt om er zonder kleerscheuren doorheen te komen.”

Wat maakt het project succesvol?

- De trouw en de aandacht van de vrijwilliger
- De wijze van (door)vragen, zodat het een samenhangend zinvol verhaal wordt ipv een opsomming van feiten
- **Het tastbare, kleurrijke prachtige eindproduct**
  - De vrijwilliger gunt de ander het eigen verhaal...
  - ... maar houdt de feiten intact
  - De spreker kan eens rustig naar zichzelf luisteren

Levensboeken...

... je wordt er weer mens van!

Voorjaar 2014

Jacqueline Weeda, humanistisch raadvrouw

Geestelijk verzorger voor GGZ Haagstreek en CEU